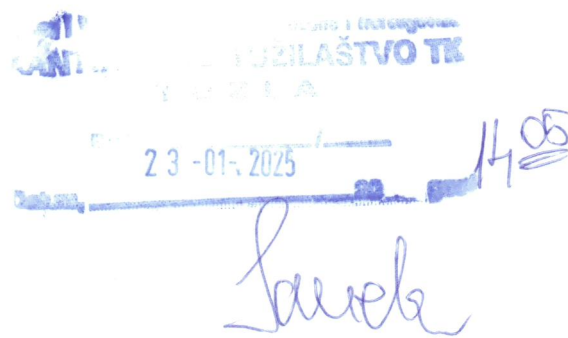

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Tuzlanski kanton
GRAD TUZLA
GRADSKO VIJEĆE
Komisija za ljudska prava i slobode
Broj: 01/04-A-1155-2025
Tuzla, 23.1.2025. godine

KANTONALNO TUŽILAŠTVO TUZLANSKOG KANTONA

Izveštaj o sumnji u izvršenje krivičnog djela – povećanje cijena javnog prijevoza od strane Gradskog i prigradskog saobraćaja Tuzla (GiPS)

Protiv:

- Gradski i prigradski saobraćaj Tuzla
- Jasmin Gradaškić, direktor GiPS i ostalih odgovornih lica GiPS

Povod:

Gradski i prigradski saobraćaj Tuzla (GiPS) je dana 22.1.2025. godine donio odluku o povećanju cijena javnog prijevoza za 30%. Time je cijena gradske karte povećana sa 2,50 KM na 3,50 KM, čime su građani Tuzle dovedeni u situaciju plaćanja najskupljeg javnog prijevoza u Bosni i Hercegovini.

Ova odluka izazvala je opšte nezadovoljstvo građana, posebno učenika, studenata, penzionera, radnika i porodica sa nižim primanjima. Reakcije građana, praćene medijskim izvještavanjem, ukazuju na ozbiljne posljedice ove odluke, koje zahtijevaju hitnu pravnu i institucionalnu intervenciju.

Razlozi za podnošenje izvještaja:

1. Zloupotreba položaja ili ovlaštenja (član 383. KZ FBiH):

Član 383. stav 1. predviđa:

"Službena ili odgovorna osoba koja iskoristi svoj položaj ili ovlaštenja da sebi ili drugome pribavi kakvu korist ili drugome nanese štetu, kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina."

Postoji osnovana sumnja da je direktor GiPS-a zloupotrijebio svoj položaj donošenjem odluke o povećanju cijena u korist preduzeća, nanoseći štetu građanima i korisnicima usluga. Ključno je ispitati:

- Da li je direktor preduzeća iskoristio svoj položaj da bi povećanje cijena donijelo nesrazmjernu finansijsku korist preduzeću ili direktno njemu.
- Da li su povrijeđena prava korisnika prevoza (građana) koji su primorani da koriste njihove usluge zbog nedostatka alternative.
- **Da li je zloupotrijebljen monopolski položaj GiPS-a, koji je jedini autobuski prevoznik na području grada Tuzle.** Građani nemaju mogućnost izbora drugog prevoznika, zbog čega su

primorani da koriste usluge GiPS-a pod uslovima koje preduzeće diktira. Ovaj monopol omogućava preduzeću da jednostrano povećava cijene i ograničava prava građana na dostupnost osnovnih javnih usluga.

2. Povreda prava potrošača (član 240. KZ FBiH):

Član 240. predviđa:

"Ko obmanom ili na drugi način povrijedi prava potrošača utvrđena zakonima ili drugim propisima, kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine."

Povećanje cijena izvršeno je pri čemu su građani, kao potrošači, dovedeni u situaciju da plaćaju usluge po neprihvatljivim uslovima, što narušava njihova prava zagaranтовana zakonima. Potrebno je ispitati:

- Da li je povećanje cijena provedeno u skladu s propisima o zaštiti potrošača.
- Da li su korisnici prevoza na bilo koji način obmanuti u pogledu razloga za povećanje cijena.

3. Nesavjestan rad u službi (član 387. KZ FBiH):

Član 387. propisuje:

"Službena osoba koja očigledno nesavjesno postupa u vršenju službe i time prouzrokuje imovinsku štetu ili teže povrede prava drugoga, kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina."

Odluke o poskupljenju cijena i obustavi saobraćaja nedjeljom i praznicima ukazuju na nesavjesno vođenje poslovanja GiPS-a, koje je prouzrokovalo ozbiljne povrede prava građana na pristup osnovnoj usluzi javnog prijevoza. Takođe je potrebno ispitati:

- Da li je odluka o povećanju cijena donesena nesavjesno, bez dovoljno ekonomskog opravdanja, i na štetu korisnika usluga.

Reakcije građana i medija:

1. Reakcije građana:

- Građani Tuzle, posebno studenti, srednjoškolci i njihovi roditelji, izrazili su nezadovoljstvo putem protesta i bojkota nastave u školama i fakultetima. Studenti i učenici su organizovali grupu na aplikaciji Viber, koja trenutno broji 8.000 članova, s ciljem koordinacije aktivnosti za smanjenje cijena.
- Učenik Medicinske škole, izjavio je: *"Povećanje cijena direktan je udar na sistem. Roditelji s više djece neće moći priuštiti školarinu i prijevoz. Ovo je apsurd koji pogađa sve."*
- Učenici Behram-begove medrese u Tuzli traže sastanak sa predsjednikom Komisije u vezi rješavanje problema preskupog prevoza

2. Medijska reakcija:

- Svi vodeći mediji, portali, objavili su članke o problemu. Prema pisanju, recimo, **Oslobođenja**, povećanje cijena dovelo je do organizacije bojkota nastave, dok su studenti i učenici zatražili hitnu intervenciju gradskih i kantonalnih vlasti.

3. Primjer iz Oslobođenja:

- Članak objavljen 22.01.2025. navodi da je gradska karta u Tuzli, sa povećanjem na 3,50 KM, postala najskuplja u regiji, što je neprihvatljivo za mnoge kategorije stanovništva. Članak citira reakcije građana na društvenim mrežama, uključujući: *"Povećanjem cijena žele namiriti prihode koje bi ostvarivali nedjeljom."*

Zahtjev za postupanje:

1. Da Tužilaštvo Tuzlanskog kantona hitno provede istragu protiv direktora i drugih odgovornih osoba iz GiPS-a zbog osnovane sumnje u počinjenje krivičnih djela iz članova 383., 240. i 387. Krivičnog zakona Federacije BiH.
2. Da se prilikom istrage obezbijede relevantni dokazi, uključujući:
 - Dokumentacija o finansijskim razlozima za povećanje cijena.
 - Izjave građana i korisnika usluga.
 - Analiza usklađenosti povećanja cijena s važećim zakonskim propisima.
3. Da se procijene okolnosti razmjera štete koja je prouzrokovana građanima i uznemirenja javnosti i posljedice koje mogu nastati u slučaju protesta koji su visokorizičan događaj. Posebno treba uzeti u obzir:
 - Ugroženost prava građana kroz zloupotrebu monopola u javnom prijevozu.
 - Potencijalno nastavljanje nesavjesnog poslovanja.
 - Javnu potrebu za hitnom reakcijom kako bi se očuvalo povjerenje građana u institucije i zaštitila njihova prava
 - Najavu protesta i bojkota nastave u školama i fakultetima.

PREDSJEDNIK KOMISIJE

Mirnes Ajanović